

SPIS RZECZY

Wstęp	.13

ROZDZIAŁ I NARZĘDZIA WYMIANY

Europa: tryby wymiany na poziomie niskim	.19
Zwyczaje targi, podobne dzisiejszym	.19
Miasta i targi	.21
Targów jest coraz więcej i są coraz bardziej wyspecjalizowane	.22
Konieczna jest interwencja miasta	.26
Przypadek Londynu	.29
Najlepiej byłoby policzyć	.31
Prawda w wydaniu angielskim, prawda w wydaniu europejskim	.37
Targi i rynki: rynek pracy	.38
Rynek jest ruchomą granicą	.43
Poniżej rynku	.45
Sklepy	.47
Rozwój specjalizacji i hierarchizacji	.52
Sklepy podbijają świat	.53
Przyczyny rozwoju	.55
Wszędobylska działalność handlarzy wędrownych	.58
Czy handel wędrowny jest zjawiskiem przestarzałym?	.62
Europa: tryby wymiany na poziomie wysokim	.64
Jarmarki, narzędzia stare, lecz nieustannie unowocześniane	.65
Miasta świętujące	.68
Rozwój jarmarków	.70
Jarmarki i obiegi	.73
Schyłek jarmarków	.74
Przechowalnie, składy, magazyny, spichlerze	.76
Giełdy	.78
Amsterdamski rynek papierów wartościowych	.82
W Londynie wszystko zaczyna się od nowa	.86
Czy warto jechać aż do Paryża.	.91
Giełdy i pieniądze	.93
Świat poza Europą	.95
Targi i sklepy są wszędzie	.95

Zmienna powierzchnia podstawowych obszarów targowych	100
Świat handlarzy wędrownych czy wielkich kupców?	
Hinduscy bankierzy	104
Chociaż giełd jest mało, istnieją jarmarki	105
A więc Europa na równej stopie z resztą świata?	111
Końcowe hipotezy	112

ROZDZIAŁ II GOSPODARKA WOBEC RYNKÓW

Kupy i obiegi handlowe	116
Wyjazdy i powroty	117
Obiegi i weksle	119
Bez zamknięcia obiegu nie ma operacji	120
Trudne powroty	122
Współpraca handlowa	125
Sieci powiązań, szachownica, którą tworzą, i sposoby ich zdobywania	129
Ormianie i Żydzi	131
Portugalczycy i Ameryka hiszpańska w latach 1580–1640	135
Sieci handlowe, ich konflikty i zanikanie	137
Zwycięskie mniejszości	140
Handlowa wartość dodatkowa. Podaż i popyt	142
Handlowa wartość dodatkowa	142
Popyt i podaż: primum mobile	147
Popyt	150
Podaż	153
Rynki mają własną geografie	157
Przestrzeń własna firmy	157
Przestrzenie miejskie	161
Rynki surowcowe	164
Metale szlachetne	168
Gospodarki krajowe i bilans handlowy	176
Bilans handlowy	176
Liczby, które należy zinterpretować	179
Francja i Anglia przed i po roku 1700	180
Anglia i Portugalia	182
Europa Wschodnia, Europa Zachodnia	185
Bilanse globalne	187
Indie i Chiny	191
Określić miejsce rynku	194
Samoregulujący się rynek	195
Poprzez wieki	196
Czasy współczesne	200

ROZDZIAŁ III PRODUKCJA, CZYLI KAPITALIZM U INNYCH

Kapitał, kapitalista, kapitalizm	203
Słowo „kapitał”	203

Kapalista i kapitaliści	206
Kapitalizm: słowo, które pojawiło się całkiem niedawno	208
Rzeczywistość kapitału	210
Kapitał trwały i kapitał obrotowy	212
Kapitał schwyty w sieć obliczeń	213
Korzyści, jakie płyną z analizy wycinkowej	217
Pieniądz i ziemia	219
Wstępne warunki kapitalizmu	220
Liczebność, bezwład, zdolność produkcyjna chłopskich mas	222
Nędza i kwestia przeżycia	223
Długie trwanie nie wyklucza przemian	224
W Europie Zachodniej ustrój senioralny nie umarł	226
W Montaldeo	230
Przekroczyć zapory	232
Strefy marginesu w środku Europy	233
Kapitalizm i wtórne poddaństwo	233
Kapitalizm i amerykańskie plantacje	238
Plantacje na Jamajce	243
Powrót do serca Europy	245
Okolice Paryża: Brie w czasach Ludwika XIV.	247
Wenecja i jej Terra Ferma	249
Dziwny przypadek wsi rzymskiej z początków XIX wieku	251
Toskańskie poderi.	254
Strefy przodujące są w mniejszości	255
Przypadek Francji.	256
Kapitalizm i protoprzemysł.	259
Poczwórny model.	259
Czy schemat Bourgina można stosować jedynie w odniesieniu do Europy?	263
Rolnictwo z przemysłem rozwieść się nie mogą	265
Przemysł opatrnościowy	267
Zmienne lokalizacje	268
Ze wsi do miasta i z miasta na wieś	270
Czy istniały przemysły wiodące?	272
Kupcy i cechy	274
Verlagssystem	276
Verlagssystem w Niemczech	280
Kopalnie i kapitalizm przemysłowy	281
Kopalnie Nowego Świata	284
Sól, żelazo, węgiel	285
Manufaktury i fabryki	287
Rodzina Vanrobais w Abbeville	292
Kapitał i rachunkowość	294
O zyskach przemysłowych	297
Prawo Walthera G. Hoffmanna (1955)	299
Transport i przedsiębiorstwo kapitalistyczne	303
Transport lądowy	304
Flota śródlądowa	309
Na morzu	315

Prawdy policzalne: kapitał i praca	322
Bilans jest raczej ujemny	325

ROZDZIAŁ IV KAPITALIZM U SIEBIE

Na szczycie kupieckiej społeczności	327
Kupiecka hierarchia	328
Specjalizacja pojawia się jedynie u podstawy	329
Kupiecki sukces	333
Dostawcy funduszy	336
Kredyt i bank	340
Pieniądz kryje się lub krąży	344
Kapitalistyczne decyzje i strategie	349
Umysłowość kapitalistyczna	349
Handel dalekosiężny i główna wygrana	350
Uczyć się, zdobywać informacje	355
„Konkurencja bez konkurentów”	360
Monopole w skali międzynarodowej	364
Nieudana próba stworzenia monopolu: rynek koszenił w roku 1787.	368
Perfidia pieniądza.	370
Wyjątkowe zyski, wyjątkowe terminy	374
Spółki i kompanie	379
Spółki: początki ewolucji	379
Spółki komandytowe.	383
Spółki akcyjne.	384
Niezbyt zaawansowana ewolucja	387
Wielkie kompanie handlowe mają swoich poprzedników	388
Reguła trzech	389
Kompanie angielskie	392
Kompanie i koniunktury	395
Kompanie a wolność handlu	397
I znów trójdzielność	399

ROZDZIAŁ V SPOŁECZEŃSTWO, CZYLI „ZBIÓR ZBIORÓW”

Hierarchie społeczne.	407
Wielość społeczeństw	408
Obserwacja wertykalna: ograniczona liczba uprzywilejowanych	410
Mobilność społeczna.	416
Jak uchwycić zmianę?	418
Zbieżność koniunktur społecznych w Europie	420
Teoria Henri Pirenne’a	421
We Francji: gentry czy szlachta urzędnicza?	425
Od miasta do państwa: zbytek i ostentacja	431
Rewolucje i walka klas	436
Kilka przykładów.	439

Porządek i nieład	443
Poniżej poziomu zerowego	445
Wydostać się z piekła	452
Zaborcze państwo	454
Zadania państwa	454
Utrzymanie porządku	456
Wydatki przekraczają wpływy: odwoływanie się do pożyczek	458
Kastylijskie juros i asientos	461
Angielska rewolucja finansowa: 1688–1756	463
Budżety, koniunktury i produkt narodowy	467
Pomówmy o finansistach	471
Poborczy podatkowi z Ferme Générale	474
Polityka gospodarcza państw: merkantyizm	479
Formujące się państwo wobec społeczeństwa i kultury	484
Państwo, gospodarka, kapitalizm	489
Bywa, że cywilizacje mówią: tak	490
Uczestnictwo w rozpowszechnianiu kultury: model krajów islamu	491
Chrześcijaństwo i towar: spór o lichwę	495
Czy purytanizm oznacza kapitalizm?.	501
Retrospektywna geografia wiele może wyjaśnić	504
Czy kapitalizm oznacza rozsądek?	507
Nowy styl życia: florenckie Quattrocento	512
Inne czasy, inny obraz świata	514
Kapitalizm poza Europą	515
Handel dalekosiężny potrafi czynić cuda	515
Argumenty i intuicje Normana Jacobsa	518
Rola czynników politycznych, a tym bardziej czynników społecznych	526
Zakończenie	532
Przypisy	535
Spis map i wykresów w tekście	593
Spis ilustracji	594
Indeks nazwisk	597
Indeks nazw geograficznych i etnicznych	615